

Martin Mazanec
Oponentský posudek disertační práce

Katarína Hládeková

Model. Kategória a pomôcka postkonceptuálneho umenia.

a) Cíl a aktuálnosti tématu disertační práce; postup řešení problému a výsledek disertační práce s uvedením přínosu doktoranda (významu pro praxi nebo rozvoj oboru)

V disertační práci se Katarína Hládeková vztahuje k současnému umění prostřednictvím kategorie *modelu*, kterou zavádí jako interpretační klíč k postkonceptuálním projevům v umění, což činí z práce Kataríny Hládkové analytický nástroj a „model“ čtení současného umění. Autorka pracovala s vyčerpávajícím zdrojem pramenů, které jsou odvozovány od produkce v rámci česko-slovenského umění posledních dvou dekád. Podobně důsledně mapovala i sekundární literaturu a texty reflektující zvolenou oblast bádání. Součástí textu disertační práce je i reflexe vlastní tvorby a postupů, které aplikovala v rámci autorských realizací. Ve výchozí badatelské hypotézy se píše:

Koncept modelu v tomto ponímání slouží jako interpretační nástroj pro fenomén mediální sebareflexivity, je jednotícím prvkem specifického proudu postkonceptuálního umění a je pozitivnou i negativnou metodou porozumenia zložitým sieťam súčasnosti.

Význam či případné rozlišení pozitivních a negativních metod se následně ztrácí v textu, který je přehledně dělen do předem vymezených podoblastí – historizujících badatelských východisek, tak mezi příklady ze současnosti, které jsou členěny dle autorsky zavedené typologie. Ta ilustruje formy „emancipace modelu“, jak sama autorka nazývá proces osamostatnění významu modelu v kontextu současného umění. Cílem práce je na základě navržené typologie interpretovat postkonceptuální umění, který vnímá jako „lokálně-specifické podoby konceptualismu“. V kontextu práce vymezování role modelu poukazuje na skutečnost, že:

(...) je potrebné revidovať klasické chápanie modelu v umení ako fyzického modelu, ktorý sa vyvinul z pracovného modelu architektonického a umeleckého a rozšíriť ho o novú kontextualizáciu. Na jej základe sa práca snaží dopátrať, v akom zmysle zostáva model pomôckou i kategóriou postkonceptuálneho umenia.

Téma je aktuální ve vztahu k diskurzivní roztržiténosti v současném umění, útržkovitosti v autorských přístupech, skicovitosti, vědeckosti i pseudovědeckosti, vztahuje se k formám amatérského a profesionálního archivářství. V případě pasáží, které se věnují „emancipaci fyzického modelu“, autorka píše příhodně o předchůdcích či paralelách s postinternetem, tak s projekty, které vycházejí z filosofického proud označovaného jako objektivně orientovaná ontologie. V rámci tzv. OOO mají primát právě objekty, které vykazují rysy subjektivity. Problémem v případě OOO může být fakt, že my sami se musíme definovat jako subjekty, abychom vnímali tyto objekty. V tento moment se můžeme tázat, zda bychom nemohli být i my objekty mezi objekty (modely mezi modely). V takový okamžik by mne zajímalo, zda si autorka v rámci své koncepce emancipace modelu může klást podobnou otázku (?)

Katarína Hládková patří dlouhodobě k systematicky pracujícím umělkyním, jejíž práce vytváří vlastní mapu a obecněji sebereflexivních odkazů, což činí z jejího disertačního projektu poměrně unikátní tvar. Obsah i důslednost v mapování vybraného předmětu považuji za výrazný počín v oblasti pokusů o interpretaci současného umění. Zvolená metodologie a vybraná kategorie modelů s následnou typologizací je v tomto směru podnětnou úvahou o možnostech analýzy umění posledních dvou dekád, na které se autorka i zaměřila. Model se má stát nástrojem k popisu současnosti, i když

fascinace nad samotnou kategorií a jejím vymezením může vést i k dalším otázkám, kdy bychom hledali například hranice toho, co modelem nemůže být ve vztahu k současnosti.

b) Formální úpravě disertační práce, jazyková úroveň

V případě, že by se s textem pracovalo dále pro účely publikačních výstupů, tak doporučuji důslednou redakční práci, kdy by byla zpřehledněna základní badatelská linie. Práce je v některých pasážích přináší výčty jmen či příkladů, které by snesly přenesení do poznámek pod čarou (nebo jinou formu členění a čtení textu). Výtkou by mohlo být občasné zaměňování významu sekundární literatury a pramenů (str. 18), a nebo odkazování na studijní skripta jako relevantní zdroj v rámci bádání (str. 20).

Na základě předložené disertační práce doporučuji Kataríně Hládekové udělení akademického titulu Ph.D.

Mgr. Martin Mazanec, Ph.D.

Velké Bílovice, 3. 9. 2018